

Naakt of bloot?

Museum Jan Cunen in Oss opent tentoonstellingen over het vrouwelijk naakt

Naakt of bloot? Deze vraag vormt de rode draad van de tentoonstellingen *Naakt of bloot? Het vrouwelijk naakt in de Nederlandse schilderkunst 1875-1925* en *Naakt of bloot? Het vrouwelijk naakt in de hedendaagse kunst* in Museum Jan Cunen (3 februari tot en met 19 mei 2019). Naakten van George Hendrik Breitner, Isaac Israëls en Jan Sluijters gaan een dialoog aan met werk van hedendaagse kunstenaars als Lita Cabellut, Bart Hess en Carla van de Puttelaar. Het museum voelt zich geroepen om de tegenstelling die in de huidige samenleving ten aanzien van naakt is ontstaan, zichtbaar en bespreekbaar te maken. Want waar we aan de ene kant krampachtig en preuts omgaan met bloot, worden we er aan de andere kant voortdurend mee overladen.

Naakt of bloot?

Naakt of bloot, wat is eigenlijk het verschil? Bij het kijken naar kunst blijkt er een subtiele scheidslijn te zijn tussen deze twee begrippen. ‘Bloot’ betekent ‘zonder kleren zijn’, een toestand die vaak samengaat met een gevoel van schaamte, zowel voor degene die kijkt als voor degene naar wie gekeken wordt. ‘Naakt’ verwijst naar een natuurlijke of artistieke vorm van naaktheid die niet tot verlegenheid stemt. Beide termen zijn echter subjectief. Wat de één als naakt ziet, ervaart een ander als bloot. Wat is voor jou het verschil? Waar trek jij de grens?

Dubbele moraal

De exposities in Museum Jan Cunen roepen de vraag op of de kijk op naakt tussen pakweg 1875 en 1925 eigenlijk wel zo anders is dan tegenwoordig. In de media worden we voortdurend geconfronteerd met bloot, terwijl de omgang daarmee een stuk gevoeliger ligt dan enkele decennia geleden. Terwijl het internet tot in extremen toegang geeft tot alle vormen van bloot, wordt een vrouwentepel stelselmatig verwijderd van social media. Een tendens die raakvlakken heeft met de dubbele moraal in de late negentiende eeuw: enerzijds werd de maatschappij destijds gekenmerkt door kuisheid en preutsheid, anderzijds werd er op zedelijk gebied vaak een oogje dichtgeknepen. ‘Wat je niet ziet, bestaat niet’ lijkt opnieuw onderdeel van de tijdgeest.

Schoonheid van het naakte lichaam

Museum Jan Cunen wil de tegenstelling die in de huidige samenleving ten aanzien van naakt is ontstaan, zichtbaar en bespreekbaar maken en onomwonden de schoonheid van het naakte lichaam vieren. Om overeenkomsten en verschillen bloot te leggen tussen de oude en nieuwe ideeën over het vrouwelijk naakt, gaat de kunst uit het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw een dialoog aan met kunstwerken van hedendaagse kunstenaars. Werk van vooraanstaande Nederlandse meesters als George Hendrik Breitner, Isaac Israëls, Jan Sluijters en Jan Wieggers worden getoond in combinatie met werk van hedendaagse kunstenaars Lita Cabellut, Bart Hess, Carla van de Puttelaar, Viviane Sassen en Isabelle Wenzel. Ook wordt podium geboden aan vier jonge talenten: Charissa van Dijk, Margherita Soldati, Mariëlle Veldhuis en Meret Zimmermann. Zo koppelt het museum de blik van ruim een eeuw geleden aan de actuele discussie over het naakt in de beeldende kunst en de huidige maatschappelijke positie van het naakt. De vergelijking tussen toen en nu biedt een andere kijk op de eigen tijd en plaatst onze omgang met het blote lichaam in een breder perspectief.